

Thực trạng quản lý hoạt động tư vấn học đường cho học sinh ở các trường trung học phổ thông Quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Lư Thị Bé Bay, Nguyễn Thị Bích Phượng *

*Trường Đại học Cần Thơ

Received: 16/04/2024; Accepted: 26/04/2024; Published: 15/5/2024

Abstract: Managing student counseling activities in high schools has a strong impact on the quality of educational activities in high schools. Managing learning consulting activities can be carried out according to management plans, organizing implementation, directing implementation, and checking values. This article uses the method of collecting information by questionnaire and surveying 42 managers and 107 teachers in Ninh Kieu district, Can Tho city. The results found that managers and teachers can evaluate the status of managing school counseling activities at information high schools in Ninh Kieu district, Can Tho city “done quite regularly”. and “other” responds”. In particular, the level of implementation has a higher average score than the level of responsiveness. However, this deviation is not very high. The research results show that high schools in Ninh Kieu district, Can Tho city need to pay more attention to managing school counseling activities, especially the inspection and evaluation of these activities to improve effectiveness. School counseling management activities guide the building of a positive educational environment for students in the process of training and developing their personality.

Keywords: Management, school counseling activities, school counseling, Can Tho, high school

1. Đặt vấn đề

Tư vấn tâm lý cho học sinh là một lĩnh vực ứng dụng của tham vấn tâm lý trong trường học nhằm mục đích trợ giúp về tâm lý, sức khỏe, giáo dục và các vấn đề nảy sinh trong đời sống xã hội cho học sinh. Những năm gần đây, hoạt động tư vấn tâm lý trong trường học được các cấp ngành rất quan tâm, Bộ GD&ĐT đã có văn bản chỉ đạo rất cụ thể đó là Thông tư 31/2017/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 12 năm 2017 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT về Hướng dẫn thực hiện công tác tư vấn tâm lý cho học sinh trong trường phổ thông.

Quan tâm nghiên cứu về vấn đề tư vấn học đường có Đặng Thị Bích Nga (2018) quan tâm nghiên cứu thực trạng quản lý hoạt động tư vấn học đường ở các trường phổ thông quận 11, thành phố Hồ Chí Minh. Kết quả khảo sát cho thấy, bên cạnh những nội dung quản lý đã thực hiện tốt, việc quản lý quản lý hoạt động tư vấn học đường của hiệu trưởng các trường trung học phổ thông quận 11, TP. Hồ Chí Minh vẫn còn tồn tại những hạn chế như: việc tổ chức, chỉ đạo thực hiện hoạt động tư vấn học đường. Lê Thanh Thủy, Nguyễn Thị Bích Phượng (2021) đã quan tâm nghiên cứu những khó khăn tâm lý trong học tập của học sinh trung học phổ thông tại huyện Bình Đại, tỉnh Bến Tre. Trần Thị Bé và cộng sự (2022) quan tâm nghiên cứu nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh

về tầm quan trọng của tư vấn học đường. Với kết quả thống kê cho thấy đa số cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh tại các trường trung học cơ sở tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ đều đánh giá cao tầm quan trọng của tư vấn học đường. Nghiên cứu này tập trung tìm hiểu thực trạng mức độ thực hiện và mức độ đáp ứng của quản lý hoạt động tư vấn học đường tại các Trường THPT quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu này sử dụng bảng hỏi và khảo sát 42 cán bộ quản lý và 107 giáo viên trường THPT Phan Ngọc Hiển, THPT An Khánh, THPT Nguyễn Bình Khiêm và THPT Quốc Văn Cần Thơ bằng phiếu thăm dò phát trực tiếp. Dựa vào thang đo Likert với giá trị khoảng được tính bằng (Maximum - Minimum)/n=(5-1)/5=0,8. Số liệu khảo sát được xử lý bằng phần mềm SPSS 16.0 FOR WINDOWS. Tính toán tần suất, điểm trung bình (ĐTB), độ lệch chuẩn (ĐLC) và mối tương quan (Pearson) giữa mức độ thực hiện nội dung và mức độ đáp ứng quản lý hoạt động tư vấn học đườngqua đánh giá của giáo viên và cán bộ quản lý.

2.2. Kết quả nghiên cứu thực trạng mức độ thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường cho học sinh các trường trung học phổ thông tại quận Ninh Kiều thành phố Cần Thơ

Quản lý giáo dục là những tác động của của chủ thể quản lý vào quá trình giáo dục nhằm hình thành và phát triển toàn diện nhân cách học sinh theo mục tiêu đào tạo của nhà trường. Chức năng của quản lý giáo dục bao gồm lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo thực hiện, kiểm tra (Trần Kiểm, 2015). Hoạt động tư vấn học đường tại các trường Trung học phổ thông có vai trò quan trọng trong quá trình giáo dục và hình thành nhân cách của học sinh. Quản lý hoạt động tư vấn học đường là một bộ phận của quản lý giáo dục vì vậy quản lý hoạt động tư vấn học đường ở các trường trung học thể hiện cụ thể ở xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện kế hoạch, chỉ đạo thực hiện và kiểm tra việc thực hiện. Để có cơ sở đánh giá thực trạng quản lý hoạt động tư vấn học đường ở các trường THPT tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, nghiên cứu này đã khảo sát đánh giá của cán bộ quản lý và giáo viên chủ về thực trạng xây dựng kế hoạch; thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch; thực trạng chỉ đạo thực hiện hoạt động và thực trạng kiểm tra việc quản lý hoạt động tư vấn học đường tại các Trường THPT quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

Để tìm hiểu thực trạng quản lý hoạt động tư vấn học đường ở các trường THPT qua khảo sát bằng bảng hỏi đánh giá mức độ thực hiện của 42 cán bộ quản lý, 107 giáo viên các trường THPT tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ vào tháng 4/2024. Kết quả thu được thể hiện ở Bảng 2.1.

Bảng 2.1. Đánh giá của cán bộ quản lý và giáo viên về mức độ thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường.

Quản lý hoạt động tư vấn học đường	Mức độ thực hiện		Mức độ đáp ứng		Tổng cộng	Thứ hạng
	ĐTB	ĐLC	ĐTB	ĐLC		
Lập kế hoạch quản lý hoạt động tư vấn học đường	3.84	0.68	3.93	0.71	3.89	1
1. Phân tích được thực trạng quản lý hoạt động tư vấn học đường cho HS nhà trường	3.73	0.67	4.00	0.70	3.87	4
2. Đánh giá thực trạng khó khăn tâm lý của HS	3.90	0.66	3.96	0.72	3.93	1
3. Xác định được mục tiêu quản lý hoạt động tư vấn học đường	3.76	0.70	3.89	0.72	3.83	6
4. Xác định nội dung quản lý hoạt động tư vấn học đường	3.79	0.66	3.97	0.77	3.88	3
5. Xác định được lực lượng phụ trách công tác tư vấn học đường	3.93	0.69	3.93	0.71	3.93	1
6. Xác định được nguồn lực về CSVC/Tài chính	3.82	0.79	3.92	0.75	3.87	4
7. Xác định được phương pháp kiểm tra quản lý hoạt động tư vấn học đường	3.78	0.71	3.90	0.79	3.84	5
8. Có kế hoạch tuyên truyền, bồi dưỡng, tập huấn	3.84	0.72	3.92	0.73	3.88	3

9. Có kế hoạch phối hợp với các lực lượng trong GD	3.92	0.66	3.92	0.71	3.92	2
10. Có kế hoạch kiểm tra, đánh giá	3.85	0.68	4.00	0.79	3.93	1
Tổ chức thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường	3.44	0.60	3.47	0.81	3.46	4
1. Xác định và thành lập các bộ phận thực hiện nhiệm vụ và chịu trách nhiệm	3.39	0.58	3.45	0.81	3.42	5
2. Huy động tất cả GV, NV nhà trường cùng tham gia	3.35	0.63	3.42	0.83	3.39	6
3. Tổ chức xây dựng kế hoạch hoạt động tư vấn học đường cho HS định kỳ	3.49	0.58	3.5	0.81	3.50	2
4. Phân công nhiệm vụ thực hiện hoạt động tư vấn học đường	3.52	0.64	3.52	0.83	3.52	1
5. Huy động tối đa các tổ chức xã hội trên địa bàn cùng tham gia, xã hội hoá GD	3.43	0.65	3.44	0.84	3.44	4
6. Tổ chức bồi dưỡng, tập huấn nâng cao năng lực tư vấn học đường cho GV một cách khoa học, bài bản	3.49	0.60	3.47	0.81	3.48	3
7. Tổ chức tìm hiểu những khó khăn, nhu cầu, thông tin của HS cần tư vấn học đường	3.45	0.65	3.5	0.81	3.48	3
8. Tổ chức tư vấn, hướng dẫn, giới thiệu, hỗ trợ kịp thời	3.48	0.58	3.5	0.81	3.49	3
9. Tổ chức xử lý kết quả, bảo lưu hồ sơ	3.38	0.55	3.46	0.79	3.42	5
Chỉ đạo thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường	3.68	0.65	3.70	0.81	3.69	2
1. Chỉ đạo ra quyết định triển khai thực hiện hoạt động tư vấn học đường cho HS	3.59	0.62	3.53	0.74	3.56	7
2. Chỉ đạo động viên, khuyến khích, hướng dẫn giáo viên thực hiện hoạt động tư vấn học đường	3.61	0.59	3.70	0.77	3.66	6
3. Chỉ đạo tổ chức các nội dung, hình thức hoạt động, phương pháp phù hợp, linh hoạt, đa dạng	3.67	0.70	3.69	0.84	3.68	4
4. Chỉ đạo bố trí thời gian hợp lý với từng nội dung thực hiện và sử dụng thiết bị, phương tiện, CSVC	3.72	0.63	3.80	0.82	3.76	2
5. Chỉ đạo phối hợp với các lực lượng GD, tổ chức xã hội, chuyên gia tư vấn	3.64	0.73	3.70	0.86	3.67	5
6. Chỉ đạo tổ chức bồi dưỡng, tập huấn nâng cao năng lực tư vấn học đường cho GV một cách khoa học, bài bản	3.82	0.60	3.80	0.82	3.81	1
7. Chỉ đạo công tác xử lý kết quả, bảo lưu hồ sơ	3.71	0.70	3.71	0.88	3.71	3
Kiểm tra, đánh giá quản lý hoạt động tư vấn học đường	3.66	0.56	3.63	0.71	3.65	3
1. Kiểm tra, đánh giá xác định và xây dựng các tiêu chí, tiêu chuẩn đánh giá	3.63	0.53	3.59	0.69	3.61	3
2. Kiểm tra, đánh giá từng nội dung đã thực hiện, tiến độ thực hiện	3.62	0.59	3.56	0.74	3.59	4
3. Kiểm tra, đánh giá việc tổ chức hoạt động tư vấn học đường	3.77	0.53	3.72	0.75	3.75	1

4. Kiểm tra, đánh giá việc sử dụng các nguồn lực	3.61	0.60	3.56	0.74	3.59	4
5. Phát hiện sai sót và sửa chữa linh hoạt, kịp thời. Báo cáo, rút kinh nghiệm	3.68	0.59	3.72	0.63	3.70	2
Tổng chung bình chung	3.65	0.62	3.68	0.77	3.67	

Kết quả trình bày tại bảng 2.1 cho thấy thực trạng quản lý hoạt động tư vấn học đường tại các trường THPT tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ ở mức khá thường xuyên (ĐTB=3.67; DLC=0.77). Trong đó, các trường THPT đều có thực hiện “Lập kế hoạch quản lý hoạt động tư vấn học đường” được đánh giá ở mức khá cao (ĐTB=3.89) nhưng mức độ thường xuyên “Chỉ đạo thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường” (ĐTB=6.69), “Kiểm tra, đánh giá quản lý hoạt động tư vấn học đường” (ĐTB=6.65), “Tổ chức thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường” (ĐTB=3.45). Đáng chú ý là công tác tổ chức thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường chưa được đánh giá cao. Về mặt lập kế hoạch quản lý hoạt động tư vấn học đường phần lớn đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên đánh giá thường xuyên và khá hiệu quả khá cao. Về khâu tổ chức thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường cũng đánh giá ở mức thường xuyên nhưng thấp nhất trong 4 nội dung đưa ra khảo sát. Về công tác kiểm tra, đánh giá quản lý hoạt động tư vấn học đường qua khảo sát ở các nội dung trong công tác này đã được thực hiện ở mức thường xuyên.

Có thể thấy, ở các trường THPT, cán bộ quản lý đều xác định được nội dung quản lý hoạt động TVHĐ và xác định được lực lượng phụ trách công tác TVHĐ. Song những công tác này đều đạt hiệu quả chưa được cao. Do đó, trong thời gian tới, cán bộ quản lý trong các trường cần phải tích cực tìm ra các biện pháp để cải thiện, không chỉ các nội dung vừa đề cập, mà còn phải cải thiện được chất lượng của các hoạt động như: Xác định được nguồn lực về CSVC/Tài chính; Xác định được phương pháp kiểm tra, đánh giá; Có kế hoạch tuyên truyền, bồi dưỡng, tập huấn các thành viên trong nhà trường về các nội dung TVHĐ.

Về phần thực trạng tổ chức thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường, kết quả khảo sát cho thấy, nội dung được thực hiện thường xuyên ở các trường THPT quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ là “Phân công nhiệm vụ thực hiện hoạt động tư vấn học đường” (ĐTB=3.52). Nội dung được đánh giá cao nhất là “Phân công nhiệm vụ thực hiện hoạt động tư vấn học đường” với (ĐTB=3.52) và nội dung được đánh giá thấp nhất là “Huy động tất cả GV, NV nhà trường cùng tham gia” với (ĐTB=3.44) điều được đánh giá ở mức thường xuyên và khá hiệu quả. Vì vậy, cán bộ

quản lý nhà trường cần có sự đầu tư, quan tâm thực hiện công tác đào tạo và bồi dưỡng nghiệp vụ quản lý cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên tham gia tư vấn trực tiếp hoạt động TVHĐ cho HS nói riêng và công tác tổ chức thực hiện quản lý hoạt động TVHĐ cho HS nói chung của đơn vị đạt kết quả tốt hơn.

Thực trạng chức năng kiểm tra đánh giá quản lý hoạt động TVHĐ, có thể thấy về ĐTB đánh giá mức độ thường xuyên của việc kiểm tra đánh giá quản lý hoạt động TVHĐ cho HS được tập thể cán bộ quản lý, giáo viên đánh giá là 3,65 (DLC trung bình = 0,71), đạt mức “Thường xuyên và Khá hiệu quả”. ĐTB đánh giá dao động từ 3,56 – 3,72, chênh lệch 0,16. Không có nội dung được đánh giá ở mức “Bình thường”. Các nội dung còn lại đều đạt mức “Khá hiệu quả”.

Tóm lại, hoạt động kiểm tra, đánh giá quản lý hoạt động TVHĐ cho HS tại các trường THPT quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ có sự chênh lệch, hiệu quả thực hiện cũng giống các nội dung quản lý khác đã phân tích đều chưa cao, còn tồn tại nhiều hạn chế. Việc tổ chức hoạt động phối hợp kiểm tra, đánh giá các nhiệm vụ của các thành viên trong nhà trường chưa thường xuyên, chưa kịp thời nên việc phát hiện sớm những mặt chưa tốt nhằm điều chỉnh chưa như mong muốn. Bên cạnh đó, cán bộ quản lý động viên, khen thưởng chưa kịp thời nên chưa tạo động lực để các cá nhân, đơn vị khác trong và ngoài nhà trường thực hiện tốt nhất hoạt động TVHĐ cho HS. Do đó, trong thời gian tới, cán bộ quản lý cần quan tâm và thực hiện tốt hơn công tác này trong hoạt động TVHĐ cho HS của trường. Đặc biệt, việc bồi dưỡng năng lực quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả TVHĐ cho đội ngũ tham gia cũng như các kỹ năng đánh giá, kỹ năng xây dựng bộ công cụ, tiêu chí đánh giá kết quả là điều rất cần thiết.

3. Kết luận

Tóm thực trạng quản lý hoạt động tư vấn học đường ở các trường THPT tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ cho thấy đa số cán bộ quản lý và giáo viên đánh giá quản lý hoạt động tư vấn học đường thực hiện ở mức khá thường xuyên (Tổng TBC=3,67). Điểm trung bình chênh lệch giữa các nội dung thực hiện các khâu lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo thực hiện và kiểm tra đánh giá hoạt động tư vấn học đường ở các trường THPT tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ từ 0,02 đến 0,4. Các trường THPT tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ cần quan tâm đến việc tổ chức thực hiện quản lý hoạt động tư vấn học đường để có cơ sở điều chỉnh cải tiến chất lượng quản lý. Trong đó, mức độ thực hiện quản lý hoạt động chủ nhiệm lớp được đánh giá cao hơn “mức

độ đáp ứng”. Trong các khâu của chức năng quản lý thì khâu tổ chức thực hiện được đánh giá thực hiện ở mức thấp hơn so với các khâu còn lại. Nhưng xét về tính hiệu quả thì khâu lập kế hoạch được đánh giá là hiệu quả ở mức cao hơn các khâu còn lại. Trong đó, khâu được cán bộ quản lý, giáo viên đánh giá là yếu nhất là tổ chức thực hiện hoạt động quản lý. Các trường THPT tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ cần quan tâm xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện kế hoạch, chỉ đạo thực hiện kế hoạch và kiểm tra đánh giá quản lý hoạt động tư vấn học đường nhằm cải tiến chất lượng quản lý của hoạt động này. Từ đó góp phần xây dựng môi trường giáo dục tích cực cho học sinh trong quá trình rèn luyện và phát triển nhân cách

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Thông tư số 32/2020/TT-BGDĐT ban hành điều lệ trường trung học cơ sở, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học.*
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Thông tư số 31/2017/TT-BGDĐT hướng dẫn thực hiện công tác tư vấn tâm lý cho học sinh trong trường phổ thông ban hành ngày 18 tháng 12 năm 2017*
3. Đặng Thị Bích Nga (2018). *Thực trạng quản lý hoạt động tư vấn học đường ở các trường phổ thông quận 11, thành phố Hồ Chí Minh.* Tạp chí Giáo dục
4. Nguyễn Thị Bích Phượng (2021). *Quản lý hoạt động tư vấn học đường tại các trường trung học phổ thông huyện Bình Đại tỉnh Bến Tre.* Tạp chí Giáo dục và Xã hội, 7, 189 - 193.

Một số biện pháp rèn luyện ..... (tiếp theo trang 267)

2.3. Một số biện pháp rèn luyện KNQS cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi trong hoạt động KPKH

2.3.2.1. Xây dựng hệ thống câu hỏi rèn luyện KNQS cho trẻ MG3-4T trong HĐ KPKH

Việc giúp trẻ xác định mục đích quan sát rõ ràng về từng chủ đề khác nhau thông qua hệ thống câu hỏi khi quan sát giúp con tập trung quan sát vào từng đối tượng cụ thể và phát hiện ra những điểm nổi bật của các đối tượng đó giúp cho hiệu quả quan sát cao hơn. Hệ thống câu hỏi cần được xây dựng dựa trên mục tiêu chung của bài học và bám sát vào năng lực cụ thể của trẻ để trẻ có thể tham gia vào hoạt động một cách hiệu quả.

2.3.2.2. Sử dụng các đồ dùng dạy học đa dạng, phong phú thu hút và kích thích trẻ MG3-4T quan sát trong HĐ KPKH

Điều kiện để thực hiện các hoạt động KPKH chính là đồ dùng dạy học phong phú và đa dạng phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý cũng như thu hút sự chú ý quan sát của trẻ. Đồ dùng dạy học của giáo viên cần được chuẩn bị trước khi tiến hành bài học và thật sự có giá trị với mục tiêu bài dạy cũng như mục tiêu thu hút và rèn trẻ quan sát hơn là trưng bày cho đẹp mắt.

2.3.2.3. Sưu tâm và thiết kế các trò chơi rèn luyện kỹ năng quan sát cho trẻ MG3-4T trong HĐ KPKH

Trẻ mầm non “Học bằng chơi, chơi mà học”, sau thời gian trò chuyện, đàm thoại với cô trẻ được hoạt động, được tham gia vào các trò chơi hứng thú. Qua đó, trẻ không chỉ thụ động lắng nghe cô và trả lời các câu hỏi của cô. Thông qua vui chơi với các trò chơi

được thiết kế có chủ đích, trẻ còn có cơ hội để ôn tập, củng cố và bộc lộ các hiểu biết của mình.

3. Kết luận và hướng nghiên cứu tương lai

Kết quả nghiên cứu đã đề xuất được các biện pháp để giáo viên rèn luyện KNQS cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi trong hoạt động KPKH. Hạn chế của nghiên cứu là chưa thử nghiệm trên trẻ. Trong tương lai cần có những nghiên cứu thử nghiệm để đánh giá hiệu quả của việc rèn luyện KNQS cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi trong hoạt động KPKH ở cấp độ sâu sắc và rộng lớn hơn.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bùi Hiền, Nguyễn Văn Giao, Nguyễn Hữu Quỳnh, Vũ Văn Tảo, “Từ điển Giáo dục học”, NXB Từ Điển Bách Khoa.
- [2] Vũ Dũng (Chủ Biên), “Từ điển Thuật ngữ Tâm lý học”, NXB Từ Điển Bách Khoa.
- [3] Jane Susan Johnston, (2009), What Does the Skill of Observation Look Like in Young Children? International Journal of Science Education.
- [4] Ngô Công Hoàn - Trương Thị Khánh Hà, (2012), Tâm lý học, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [5] Nguyễn Thị Mỹ Hạnh, (2021), Sử dụng vật liệu thiên nhiên trong tổ chức hoạt động chấp ghép nhằm phát triển kỹ năng quan sát cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi, Luận án Tiến sĩ Khoa học giáo dục, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.
- [6] Hoàng Thị Phương, (2010), Giáo trình tổ chức hoạt động khám phá khoa học cho trẻ mầm non, NXB ĐHSP.